

Svoboda médií a mystifikace společnosti

Z úst prezidenta Miloše Zemana (ale i Václava Klause) zaznívá často kritika na adresu novinářů, resp. médií; většinou to bývá v obecné rovině či ve formě bonmotů („*novináři jsou hloupi*“ apod.). Naposledy, na Tereziánské tryzně, nás pan prezident vyzval „abychom se nenechali manipulovat“ jinak že budeme jako stádo ovcí. Byla to narážka na postoj židovského obyvatelstva, které se prý chovalo tváří v tvář nacistické hrozbě příliš pasivně¹.

Nedávno jsem zaslechl na rozhlasové stanici ČRo+ besedu na podobné téma. Hovořilo se o tom, že novináři nevyužívají prostor, který jim dává svoboda projevu - jsou svázáni jakousi autocenzurou. Údajně je k tomu vede obava před ztrátou zaměstnání; raději se schovávají „uprostřed davu“, aby příliš nevyčnívali. Myslím, že problém je daleko závažnější: často média šíří tendenční či vysloveně chybné názory a tím mystifikují společnost.

Jedním takovým příkladem je komentování práce poslanců a dění v parlamentu. Zde se ujal termín „*přeběhlík*“ pro poslance, kteří při hlasování nerespektují doporučení stran, za které byli zvoleni. Podle slov novinářů „kopou za někoho jiného“. Ideální je zřejmě poslanec, který zvedá ruku podle pokynů svých bossů a pronáší (na jejich pokyn) plamenné projevy v nichž „drtí“ své politické oponenty; takové projevy však zpravidla nikdo neposlouchá. Pro takovouto „práci“ nepotřebují poslaneckou kancelář, poslanecký plat či jiné výhody. Pokud jsou poslanci dost mazaní, propašují do zákona nějaký ten „přílepek“, čímž se zavděčí svým chleboďárcům. Zákony jsou potom „bezzubé“ a nedovolují nikoho stíhat.

Poslanec by měl vykonávat svůj mandát *v zájmu svých voličů a v zájmu své země*. Pokud je svázán „stranickou disciplínou“, slouží hlavně sponzorům svých stran, kteří jsou často spojeni s šedou ekonomikou. Kdo tu tedy vlastně vládne? Takové otázky jsou asi příliš ožehavé, a tak o tom novináři raději mlčí. Přílišná horlivost by se jim nemusela vyplatit.

Co jsou dnešní politické strany? Zpravidla se jedná o uzavřený okruh osob, které jsou napojeny na své sponzory. Zářivým příkladem je strana Věci veřejné (VV) jejíž „majitelem“ je podnikatel Vít Bárta. Podobným příkladem je strana M. Bobošíkové, která se netají tím, že je „politická podnikatelka“. U jiných stran jsou majitelé či sponzoři ukryti v pozadí a strana předstírá, že je demokratická. Kongresy stran se sice konají, ale málokdy dochází ke kádrovým změnám. Členové vedení jsou totiž vázáni na své sponzory a nové vedení by bylo bez finančních prostředků - strana by byla náhle ochromena².

Politická strana by měla teoreticky být „*ideovou platformou*“, která bojuje za určitou koncepci rozvoje země. Zdá se však, že volební programy našich nejsilnějších stran jsou spíše formou „politického marketingu“³. Obsahují cíle, na které „lidé slyší“, ale které se v praxi nedají prosadit. ČSSD například vyhrála poslední komunální volby slibem, že zruší poplatky u lékaře. Celkovou koncepci zdravotnictví však nepředstavila. Podle volebních programů se občan rozhodovat nemůže - problémy ekonomiky jsou příliš složité a vláda nakonec stejně jedná jinak, než slibovala. Volič může vsadit na důvěryhodnost politiků - to však dnešní systém volby do parlamentu neumožňuje. Volič dostane jen seznamy lidí, které nezná.

Kdosi prohlásil, že svobodná média jsou *hlídacím psem* demokracie. Jak se zdá, naše média jsou spíše stádem ovcí, které někdo žene tam, kam potřebuje. To měl patrně na mysli i prezident Miloš Zeman.

V Davli, 20. května 2013

Ing. Jan Matys

¹ Snad to souvisí s tradičním postojem Židů, který jim umožnil přežít uprostřed jiných etnik

² V takové situaci se ocitla ODS po odchodu M. Topolánka

³ Masovými stranami s určitou koncepcí jsou snad jen KDU-ČSL (lidovci) a Strana zelených. Ty se staly obětí mediálních kampaní, které je vyřadily z parlamentu.